

TAKHLE TO NEĀ•KEJTE, TO NENĀ• SLUĀ NĀ% A SPRĀ•VNĀ%!

StĀ™eda, 31 leden 2024

Ā~Ā-kĀ; se, Ā¾e "zmĀ›ny jsou Ā¾ivot". Kolem nĀ; se Ā•asto mĀ›nĀ- mĀ-sto, ulice, mĀ›sto atd., kterĀ© dostalo nĀ;zev po nĀ› bĀ½t uctĀ›nĀ½. A zalito bylo postupnĀ› do smaltovanĀ½ch cedulĀ-, obĀ•anskĀ½ch prĀ-kazĀ-, obchodnĀ-ch rejstĀ™Ā-kĀ- a mapovĀ½ch aplikacĀ-. OdbornĀ; literatura tomu Ā™Ā-kĀ; Ā•z honorifikaĀ•nĀ- urbanonymaĀ•. JenĀ¾e - po nĀ›jakĀ©m Ā•ase se zmĀ›nily situace a nĀ;zory, a je vĀ;je zase pĀ™ejmenovĀ;vĀ;Ā! Ā½e je tohle zĀ;leĀ¾itost prastarĀ; a bĀ›Ā¾nĀ;, vĀ;ichni vĀ-te, a Ā¾e jsou s tĀ-m prĀ-Ā;vihy, to si uvĀ-domĀ- ka¾dĀ½, kdo si pak musĀ doklady. Ale pĀ™ejmenovĀ;vajĀ- se nejen mĀ-sta - coĀ¾ si mĀ-Ā¾eme pĀ™ipomenout napĀ™Ā-klad na nĀ›kolika nĀ;sledujĀ-cĀ-ch nĀ;zvech:

ZaĀ•nu

tĀ-m jednĀ-m znĀ;imĀ½m pĀ™ejmenovanĀ½m nĀ;zvem. PĀ™estat pouĀ¾Ā-vat slovo cikĀ;in je snaha starĀ; uĀ¾ vĀ-ce neĀ¾ pĀ-lstoletĀ-. VĀ½raz cikĀ;in byl dĀ™Ā-ve oficiĀ;lnĀ-m oznaĀ•enĀ-m pro Roma, pĀ™Ā-sluĀ;inĀ-ka etnickĀ© skupiny pĀ-vodem z Indie, kterĀ; Ā¾ije od stĀ™edovĀ›ku na ĀzemĀ- Evropy; z hlediska souĀ•asnĀ© jazykovĀ© praxe je vĀ;jak takovĀ© oznaĀ•enĀ-povaĀ¾ovĀ;no za hanlivĀ©. Dnes se vĀ½raz cikĀ;in v oficiĀ;lnĀ-ch textech uĀ¾Ā-vat nesmĀ-, je povaĀ¾ovĀ;in za rasovĀ› nekorektnĀ-. SamotnĀ- pĀ™Ā-sluĀ;inĀ-ci etnika vĀ;jak v ka¾dodennĀ-m mluvĀ- Ā•asto pouĀ¾Ā-vajĀ- slovo cigĀ;in, kterĀ© zĀ;roveĀ› nepĀ-sobĀ- zhrubĀ›le. RomovĀ© se Ā•asto vyjadĀ™ujĀ- ve smyslu, Ā¾e "ĀEeĀ;ji nevĀ›dĀ-, jak se to Ā™Ā-kĀ; sprĀ;vnĀ›, proto Ā™Ā-kajĀ-cikĀ;in, ale my jsme cigĀ;ini".

ZmĀ›ny

ve vnĀ-mĀ;inĀ- vĀ½razĀ- cikĀ;in a Rom jsou souĀ•Ā;stĀ- takzvanĀ½ch etno-emancipaĀ•nĀ-ch procesĀ-, kterĀ© se objevily zejmĀ©na po 2. svĀ›tovĀ© vĀ;ice, jeĀ¾ velmi drasticky demonstrovala, kam vede rasovĀ; a etnickĀ; nadĀ™azenost. Tehdy se zaĀ•ala vymezovat i dalĀ;Ā- etnika, napĀ™Ā-klad EskymĀ;ci. V souĀ•asnĀ© dobĀ› se musĀ- sprĀ;vnĀ› Ā™Ā-kat InuitĀ©. ProĀ•? VĀ½raz EskymĀ;jk totiĀ¾ znamenĀ; v doslovnĀ©m pĀ™ekladu pojĀ-daĀ• syrovĀ©ho masa. A to je pro Inuity brĀ;no jako urĀ;Ā¾ka...

Z

tĀ›chto dĀ-vodĀ- byl takĀ© v roce 2020 v USA pĀ™ejmenovĀ;in prvĀ- nanuk na svĀ›tĀ›. Kdybyste nĀ›kdo nevĀ›dĀ›l, oĀ• jde o zmrzlinu zpravidla smetanovĀ© pĀ™Ā-chutĀ› obalenou v mlĀ©Ā•nĀ© Ā•okolĀ;dĀ› a pĀ™ipevnĀ›nou na tenkĀ© dĀ™Ā-vko. NĀ;zev nanuk pochĀ;zĀ- z 20. let 20. stoletĀ-. JmĀ©no dostal podle eskymĀ;ckĀ©ho lovce Nanuka, hlavnĀ- postavy etnografickĀ©ho filmu Roberta Flahertyho Nanuk, Ā•lovĀ›k primitivĀ- z roku 1922. TakĀ¾e kdyĀ¾ byl vynĀ;lez nanuku patentovĀ;in, dostala pochoutka jmĀ©no Eskymo Pie (v pĀ™ekladu eskymĀ;ckĀ½ kolĀ;Ā•). StĀ-Ā¾nosti InuitĀ- v poslednĀ-ch letech ale vedly k pĀ™ejmenovĀ;inĀ- na EdyĀ™s Pie. Vzhledem k tomu, Ā¾e v ĀEeskĀ© republice Ā¾ije velmi mĀ;lo InuitĀ-, stĀ-Ā¾Ā- to zde nĀ›kdo vnĀ-mal Ā• ba vĀ›bec mĀ-Ā¾e vnĀ-mat Ā• jako urĀ;Ā¾livĀ©. A tak firma Algida stĀ;le nanuky jmĀ©nem Eskymo...

PĀ™ejmenovĀ;inĀ-

v ĀEesku ale zaĀ¾Ā-vĀ;ime takĀ©, vzpomeĀ›me si na nedĀ;vno pĀ™ejmenovanou Ruskou zmrzlinu od firmy Prima, kterou vyrĀ;ibĀ- spoleĀ•nost Bidfood Czech Republic, se v souvislosti s aktuĀ;lnĀ› probĀ-hajĀ-cĀ-m konfliktem na UkrajinĀ›, byla pĀ™ejmenovĀ;ina na Ukrajinskou zmrzlinu. VĀ½robce tĀ-m vyjadĀ™uje solidaritu s Ukrajinou a s jejĀ-mi obyvateli, kteĀ™Ā-Ā•elĀ- Ā•otoku ruskĀ© armĀ;dy.

OstatnĀ›, stejnĀ› tak

byla nedĀ;vno v NĀ›mecku pĀ™ejmenovĀ;ina dobrĀ; cikĀ;inskĀ; omĀ;Ā•ka od firmy Knorr (Zigeuner sauce) na Ā•z PaprikovĀ; omĀ;Ā•ka na maĀ•arskĀ½ zpĀ-sobĀ•.

KUDLANKA